

Hazen povedanega se radi pomanjkanja časa ni družega mej zborovanjem vršilo, nego čitanje zapisnika zadnjega zborovanja in izvolitev štirih delegatov k VII. skupščini „Zaveze“, namreč: gospica G. Ekel in gg. Fr. Koncilijs, Al. Jerše in Jos. Schmoranzer. — Gospod predsednik pa se je še s toplimi besedami spominjal t. l. umrlih gg. V. Kmets, Vojteba Ribnikarja in Ant. Praprotnika. Slava njih spominu.

Došli so nam trije telegrami: spodbujevalni pozdrav od nepozabnega nam bivšega okrajnega šolskega nadzornika, častnega uda našega društva, c. kr. gimn. ravnatelja preblag. g. Andreja Senekoviča ter pozdrav od vrlega ravno isti dan zborujočega logaškega okrajnega učiteljskega društva in od g. L. Potrebina, kostanjeviškega učitelja. Srčna hvala jim! Živeli!

Zadnji je po zborovanji tudi sam došel ter nam je svoje izvrstne godbene in pevske zmožnosti ter sploh najizdatnejega sodelovanja obljubil. *M. Hiti, t. č. tajnik.*

Vestnik.

Osobne vesti. Učiteljski kandidat Josip Troha je dobil službo pomožnega učitelja na jednorazrednici na Dobovci. Francišek Črnagoj, učitelj v Šmartinu pod Šmarno goro, kjer je potres razrušil šolo, prišel je za suplenta v Št. Jurij pri Izlakah. Ivan Zupančič iz Hotiča, kjer je tudi potres razrušil šolsko poslopje, bil je prestavljen za pomožnega učitelja v Kolovrat. G. Josip Schmoranzer, učitelj v Žužemberku, je imenovan nadučiteljem v Vel. Laščah.

Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali gg. katehet Jos. Brešar, šolski vodja Štefan Primožič in učitelj Ljudevit Fettich-Frankheim iz Postojine **4 K** Živeli!

3 K za konvikt v spomin svojega nekdanjega ravnatelja A. Praprotnik-a, ker ni mogel biti pri njega pogrebu, je daroval g. Fortunat Lužar, učitelj na Dobravi pri Kropi. Slava!

Za A. Praprotnikov spomenik je daroval g. Josip Maier, učitelj in začasni voditelj v Ljubljani, **10 K**. Živel darovalec in nasledniki!

Namesto venca A. Praprotniku je daroval g. M. Petrič, učitelj v Strugah, za „učiteljski konvikt“ **10 K** in za „Praprotnikov spomenik“ pa tudi **10 K**. Živel darovalec in nasledniki!

Za učiteljski konvikt se je nabralo pri konferenciji v Logatci, dne 17. malega srpana **30 K**, katere nam je poslal blag. g. okrajni šolski nadzornik J. Thuma. Živeli darovalci in nasledniki!

† **Šimen Hrovat**, učitelj v Rodinah pri Breznici, je dne 11. mal. srpana umrl. N. v m. p.!

Pokojnega A. Praprotnika se vsi slovenski listi toplo spominjajo. Posebno lepo pišeta o njem oba naša dnevnik. „Slovenski Narod“ piše v 149. šte. z dne 3. mal. srpana t. l.:

Trpljenja tvojega so pótne srage
Poróšile nam delo tvoje uma,
Ki si vršil brez vsakega je šuma,
Goječ nazore vzvišene in blage.
Jož. Cimperman.

Dne 25. rožnika t. l. je zatisnil v smrtno spanje oči plemeniti mož, narodni učitelj, pesnik in pisatelj slovenski, zlata duša, blago srce — Andrej Praprotnik. Z njegovim plodovitim, nesebičnim življenjem je ugasnila živa zgodovina narodnega slovenskega učiteljstva, kateremu je bil vzgleden vodnik od prvega početka svojega učiteljevanja, neutrudljiv bojevnik za svete stanovske pravice, vzorno marljiv na polji šolskega napredka, šolske književnosti in omike, na polji, ki je pred pol stoletjem pokalo od suše in pretilo izpremeniti se v mrtvo stepto, nad katero tuli vihar, in na kateri mré v pekočem solnčnem žaru sleharna bilka, ki priklje iz tal! — Ta dolga doba ima svoj začetek in konec prvega razvoja v Praprotnikovem življenji. In resnično! Zadnja leta svojega trudapolnega delovanja je bil pokojni Praprotnik živ spomenik nekoliko pozabljenim, nekoliko mlajšemu svetu nepoznanim dogodkom preteklih dnij, spomenik onim bojem, v katere so ga zvali narodo in osebni sovražniki. Ta veliki trud ob spisovanji knjig, prečute noči, užaljenost

rahlo čutečega srca, skrb za ljubljeno družino — vse to je upognilo njega impozantno postavo, zarilo smutnega črva v zdrave ude, da se je užalostilo človeku srce, ko je videl moža potrtega na telesu čakati dne, da ga reši Bog vsega mučenja. In zgodilo se je tako! Ob njega smrti naj oskromna naša beseda površno preleti dolgo dōbo delavnega njegovega življenja in tako pripomore, da se dostojno poslavi častno in slavno njegovo ime! (Tū sledi njegov životopis in delovanje njegovo. Uredn.). Končuje pa „Slov. Narod“ tako-le:

To vse nam zadostuje, da lahko rečemo z mirno vestjo in s popolnim prepričanjem, da je Praprotnik posvetil vse svoje življenje povzdigi in napredku ljudske sole in blaginji svoje domovine.

Zal samo, da je začel Praprotnik takoj po svojem umirovljenji bolehati. Vkljub temu pa je vedno ohranil svojo navdušenost za učiteljski stan, vedro sree in bistro glavo. Živel je do zadnjega udan Bogu, domu in cesarju. To trojno svojo ljubezen je očitno kazal v svojih pesmih in spisih ter s svojim delovanjem v šoli in zunaj šole. Telesno bolan je bil zdrav na duhu — mož, kateri bodi vzor slovenskemu učitelju. Storil je dovolj, v razmerah, v kakršnih je on živel, ne bi mogel nihče več storiti. Bodi zaslužen mir njega blagi in plemeniti duši!

„Slovenec“ pa piše dne 26. rožnika t. l. o Praprotniku:

Ko Tvojih stran poslušal petje mило,
Slovén se njega nežnosti je čudil;
Naudušen si mladini v prid se trudil,
In Tvoje delo sad je lep rodilo.
(„Učit. Tov.“ 1. 1883, št. 5.)

Jutri popoldne vsprejme grobje sv. Kristofa za ljubljanskim mestom mej tibe svoje stanovnike moža, ki po pravici smé leči k počitku, kajti delal je neprestano, neumorno, delal je ne samo, kar mu je veleval učiteljski stan, — posvetil je vse moči svojega življenja v korist mladini, v slavo iskreno ljubljene domovini. Ta mož je Andrej Praprotnik. (Tū sledi njegov životopis. Uredn.)

„Beseda učiteljská“, češki šolski tednik, piše o r. Praprotniku: Andrej Praprotnik, veterán slovinského učít. v Kransku, zemfel dne 25. června 1. r. v Lublani. Praprotnik byl nejen přední spisovatel paedagogický, ale také jeden z předních spisovatelů slovinských vubec a jeden z buditelů svého národa. Učitelstvu slovinskému a paedagogické literatuře slovinské prospěl hlavně svým listem „Učitelští tovariši“ zvaným, jež r. 1861. počal vydávat a jež dlouhá léta redigoval. Jako zastánci matefského jazyka ve školách obec. i jako zastánci učitelstva slovinského bylo Praprotníkovi snášeti mnohé útoky. Praprotnik nedožil se vysokého věku, neboť jsa horlivě činným jako učitel i jako spisovatel, podryl si zdraví tak, že od r. 1890., kdy odešel do výslužby, stále churavěl. itd.

Slovenskemu učitelstvu. — Dne 5. vel. srpana bo velik shod češkega učitelstva v zlati Pragi. Opozarjamo na to priliko imovitejše slovenske učitelje, naj bi tudi oni pohiteli tje gori na prosvitljena tla vsega češkega naroda, da bodo videli: kakó visoko stoji ta narod kakor na drugih poljih takó tudi na onem ljudskega šolstva. Razstava v tem pogledu je zelo zanimiva, poučna. Pri tej priliki se seznanijo s češkimi tovariši, kar bo le v korist češko-slovenskemu pobratinstvu.

Okrajna učiteljska konferenca za novomeški šolski okraj vršila se bode dne 28. vel. srpana t. l. ob 10. uri zjutraj v šolskem poslopji v Trebnjem. Razun navadnih točk sta na dnevnem redu te vprašanji: 1. Kako koristi učitelj v vzglednim obdelovanjem šolskega vrta svojemu ugledu in tudi šolski občini? Poročata gg. Peter Pogačnik in Franjo Dular. 2. Poskus koncentričnega predavanja zgodovine z zemljepisjem na podlagi berilne vaje „Cesar Franc in nadvojvoda Karol“ v 3. berilu. Poročata gg. Gustav Spetzler in Ivan Vozel.

Sedmi glavni zbor „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ se bode vršil dne 4. in 5. kimovca t. l. v Novem Mestu po tem-le vsporodu: A. 1. V sredo, dne 4. kimovca ob 11. uri dopoldne seja upravnega odbora. 2. Isti dan, ob 2. uri popoldne seja odposlancev. 3. Ob 4. uri popoldne seja raznih odsekov: a) Slomškov odsek; b) Odsek za šolsko vrtnarstvo; c) Odsek za razna učila; d) Odbor za ocenjevanje mladinskih spisov (knjižnica za mladino); e) Še kak drug odsek po nasvetu odposlancev. 4. Ob 5. uri je glavna pevska vaja. Ob 8. uri zvečer „Beseda“ po vsporodu, — ki ga določi in priobči slavno novomeško učiteljsko društvo, — v čast udeležencem sedmega glavnega zbora „Zaveze“ priredi imenovano društvo s pomočjo slavnega „Dolenjskega pevskega društva“ in slavnega „tamburaškega zbora v Novem Mestu“. B. V četrtek, dne 5. kimovca. 1. Izlet na Grm in ogled ondotne poljedelske, vinarske in sadjarske šole. (Ob 7. uri zjutraj.) 2. Ob 9. uri glavni zbor po vsporodu, ki ga določi seja odposlancev. (Po glavnem zboru volitev upravnega odbora.) 3. Ob 12. uri skupni obed in prosta zabava. Glavni zbor, „Beseda“ in vse seja se vrše v prostorih slavne Čitalnice v „Narodnem domu“.

Za glavni zbor so se oglasila do sedaj sledeča vprašanja: 1. O volilni pravici ljudskih učiteljev v razne zastope. 2. O tem, ali kaže pri razširjanju šol odpirati vsporednice mesto višjih razredov. 3. O šolskem uradovanju. 4. O drugem deželnem jeziku. Slavna učiteljska društva v novi prav uljudno vabimo, da nam v kratkem oglašajo kaka vprašanja, da naznajo imena delegatov in vposljejo letnino. — P. n. udeležence glavnega zbora opozarjamo, naj vsak sam prosi znižane vozne po železnicah, osobito po južni železnici.

Direktorij „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“

v Krškem, dne 12. maj. srpana 1895.

I. Šega s. r.

t. č. tajnik.

Ic. Lapajne s. r.

t. č. l. podpredsednik.

Pri zborovanju „društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“, dne 4. t. m. na Uci je bil izbran predsednikom soglasno in z živokliki g. Benedek, njegovim namestnikom in tajnikom pa g. I. Šega. Sklenilo se je postaviti nagrobni spomenik pokojnemu tovarišu Inglihu v Idriji letos, a nepozabnemu Ribnikarju pa prihodnje leto. Prvim častnim članom je bil izvoljen bivši naš okr. šolski nadzornik, profesor g. V. Zupančič v znak hvaležnosti in priznanja za njegovo ljubeznivo in nepristransko šestletno delovanje mej nami. Prihodnji občni zbor se bo vršil bodoče leto z učiteljskim društvom postojnskega okraja vred v divni Predjani. — k.

„Für die deutschen Collegen der Stadt Laibach“ so nabrali dunajski učitelji podpore 1000 gld. Potres je pretresel mnogo src do sočutja — ne oziraje se, naj pripada ponesrečenec slovenski ali nemški narodnosti — le naši dunajski tovariši so delali pri tem izjemo, ki jim pa ne dela posebne časti.

Učiteljsko društvo za tolminski okraj bode imelo letošnji občni zbor dne 8. kimovca t. l. v Kobaridu v šolskem poslopju. Začetek ob 9. uri zjutraj. Odbor.

Pri letošnjem 8. ferialnem tečaju za deska rokotvorna dela je udeležencev iz Spod. Avstrijskega 7, Gor. Avstrijskega 2, Češkega 7, Moravskega 2, Šlezije 2, Galicije 4, Bukovine 5, Dalmacije 4, Primorskega 1, Predardelskega 1, Štajerskega 1, Bolgarije 1, iz Kranjskega 6 učiteljev in 2 učiteljici, namreč Čampa Teodor iz Zagorja, Jaklič Viktor iz St. Vida pri Ljubljani, Jeglič Janko iz Sv. Križa pri Litiji, Lokar Janez iz Doblje, Toman Janko iz Moravé in Gorečan Jožef iz Radeč; a učiteljici Langer Ida pl. Podgoro in Fridrich Terezina iz Kočevja. — Učitelji so si vsi izbrali mizarstvo in rezbarstvo, a učiteljici se vadita lepenstva, modeliranja in rezbarstva (vsaka 2 predmeta).

Knjižnice za mladino je izišel 6. in 7. snopč.

Prošnja. Slavno predsedništvo „Pedagogiškega društva v Krškem“ se tem potom najuljudneje prosi, da blagovoli slavnoisto sklicati svoj redni občni zbor v Novem Mestu z občnim zborovanjem slavne „Zaveze“, katero zboruje dne 4. in 5. kimovca t. l. v Novem Mestu.

Predsedništvo „Društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja Logaškega“

v Planini, dne 19. maj. srpana 1895.

I. Šega s. r.

t. č. tajnik.

J. Benedek s. r.

t. č. predsednik.

Popravek. V zadnji številki sta se nam v pesem: „Andreju Praprotniku v spomin“ urinila dva tiskarska pogoška. V prvi kitici v predzadnji vrsti mora stati: O, naj ti pokoj bo, . . . in v zadnji vrsti mora na konci stati !, ne pa :. V 13. št. našega lista čitaj na str. 231 v 33. vrsti od zgoraj: Das Wesen der Steilschrift.

Poziv! Sedma skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ zborovala bode 4. in 5. kimovca t. l. v Novem Mestu. Z veseljem pozdravlja v imenu tukajšnjega učitelstva, kakor tudi meščanstva ta sklep podpisani odbor, kateri je pripravljen vse storiti, kar je v njegovej moči, da bode dostojno sprejel in počastil zborovalce.

Ker pa je sklenil pripravljani odbor najspoštliveje povabiti vse učitelstvo, kakor tudi vse šolske prijatelje, da se blagovole obilno udeležiti VII. glavne zavezine skupščine v Novem Mestu, posebno pa še priporočiti se gostoljubnim Novomeščanom, kateri naj bi omogočili toliko sijajnejši vsprejem, zatorej se obrača podpisani odbor najspoštliveje do p. n. novomeškega prebivalstva, katero se je še ob vsakej priliki pokazalo toliko požrvalno in gostoljubno, da bi tudi dne 4. in 5. kimovca blagohotelo pokazati učitelstvu, katero bo prišlo iz Koroškega, Kranjskega, Primorskega in Štajerskega, isto prijaznost in navdušenost, kakoršno je vže pokazalo radovoljno mnogokrat proti gostom.

Pravi šolski prijatelji nas itak nikoli ne puste osamljene; zato je upamo, da bodo tudi pri VII. skupščini mnogobrojno počastili zavezino zborovanje.

Vsemu slovenskemu učitelstvu pa: Pokažite s tem, da se udeležite v prav obilnem številu zborovanja, da želite sebi in šoli napredka, da ne samo varovati, temveč tudi povzdigniti hočete svoj ugled, posebno še, da želite tudi skupne, zložne delavnosti, katere je istinito potreba! Ne iščite nikakoršnega izgovora, temveč pridite ob zavezinem zborovanju v našo metropolo Dolenjske in pripomožite, da se stvar slovesneje izvrši!

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud nam nebo blagoslovi!“

Krajni odbor za VII. glavno zborovanje „Zaveze“
v Novem Mestu, 20. mal. srpana 1895.

Častni predsednik:
Franjo Perko, župan.

I. predsednik: Fr. Koncilija, nadučitelj; II. predsednik: Ivan Barle, nadučitelj;
I. tajnik: M. Hiti, nadučitelj; II. tajnik: Val. Zavrl, učitelj.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 605

o. š. sv. V tem političnem okraji popolniti je mesta učiteljev-voditeljev na mešanih jednorazrednicah v Brezovici, v Tatrah in v Slivju s slovenskim učnim jezikom.

Plače in užitki, združeni s temi službami razvidni so iz pokrajinskega zakona od 14. grudnia 1888, dež. zak. št. 1 ex 1889.

Prositelji naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potem tekom štirih tednov sem predložijo.

Za službo učitelja-voditelja v Tatrah zahteva se tudi sposobnost podučevati verstvo.

C. kr. okrajni šolski svet Volosko, 19. mal. srpana 1895.

Predsednik
Fabiani m. p.

Št. 809

o. š. sv. Na jednorazrednici v Zgornji Sušici se razpisuje v stalno, oziroma začasno nameščenje služba učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilne vrste in prostim stanovanjem.

Prošnje do 15. vel. srpana 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu, dne 26. mal. srpana 1895.

Št. 779

o. š. sv. Na štirirazrednici v Žužemberku se razpisuje v stalno nameščenje tretje učno mesto s prijemki III. plačilnega razreda.

Prošnje do 15. vel. srpana 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu, dne 17. mal. srpana 1895.

 Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izbaja na 1 poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisk R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.